

HABİTAT

Sosyal-Deneysel Öğrenme ve Üretim Ağı

GİRİŞ

01

BAİBU Mimarlık Bölümü 2025-2026 Bahar Dönemi Mezuniyet Projesi, üniversite kampüsünde öğrencilerin çeşitli zamanlarda bir araya gelerek birlikte öğrenmek, deneyerek üretmek, müzakere etmek ve karşılaşmak eylemlerini içeren çok işlevli bir habitatu konu edinmektedir. Klasik “öğrenci merkezi” tipolojisinin oldukça uzağında konumlanarak öğrenme, üretim ve sosyal yaşamın iç içe geçtiği hibrit bir mekânsal platform/ağ olarak ele alınmalıdır. Sosyologlar, felsefeciler, inşaat ustaları, parametrik tasarımcılar, biyologlar, girişimciler, akademisyenler, ekonomistler ve gönüllüler olmak üzere, ulusal ve uluslararası birçok aktörün çeşitli projeler sebebiyle sürece dâhil olarak mekânsal deneyimlerin ve proje üretimlerinin etkin aktörleri arasında yer alması beklenmektedir. Tasarlanacak habitat, kampüs yaşamının yalnızca geçiş alanı değil; çeşitlenebilir kullanıcıların gündelik deneyimlerini, akademik etkileşimlerini ve sosyal pratiklerini destekleyen ve dışarıya katlayan aktif bir çekirdek mekân olarak kurgulanmalıdır.

AMAÇ

02

Projenin temel amacı, kampüs içinde, resmi ders ortamları dışında gerçekleşen öğrenme biçimlerini destekleyen, aktörler arası etkileşimi ve ortak üretimi teşvik eden, sosyal, kültürel ve akademik faaliyetleri bütüncül biçimde bir araya getiren, günün farklı saatlerinde aktif kalabilen, açık, yarı açık ve kapalı mekân ilişkileri güçlü, çok katmanlı bir mimari program tasarlamaktır. Bu bağlamda, tasarımın yalnızca fiziksel bir kabuk üretmekten öte, mekânsal deneyim, kullanıcı davranışları, yerel ve uluslararası ağlarla beraber sosyal etkileşim/farkındalık üzerinden nasıl bir ortam oluşturabileceğini tartışmaya açmak hedeflenmektedir.

PROBLEM

03

Günümüz üniversite kampüslerinde öğrencilerin sosyal ve akademik etkileşimleri çoğu zaman parçalı, geçici ve mekânsal olarak yetersiz alanlarda gerçekleşmektedir. Bu durum, kampüs yaşamının sürekliliğini ve kolektif öğrenme kültürünü sınırlamaktadır. Aynı zamanda bu sınırlama, öğrenci ve akademisyenlerin bilgi üretim süreçlerini ve biçimlerini de sınıf ortamına ya da masa başına kapatmaktadır. Aksine, yaşamın

sınıfların içine sığ(a)madığı bir yerde, bireysel ve kolektif öğrenme biçimlerinin sorgulandığı, sayısız karşılaşmalarla şekillenen projelerin üretildiği, toplumsal sorumlulukların müzakere edildiği, yeni bilgi paketlerinin diyalojik üretiminde yerele ve çeşitli coğrafyalara temas eden işlerin ele alınması anlamını korumaktadır. Bu doğrultuda, proje kapsamında öğrencilerden beklenen; kampüs, şehir ve toplumsal bağlamını, kullanıcı profillerini ve mekânsal ilişkileri dikkate alarak, kamusal – yarı kamusal – özel alan geçişlerini kurgulayan, esnek kullanıma olanak tanıyan, farklı kullanıcı senaryolarına uyum sağlayabilen, sosyal karşılaşmaları ve rastlantısal etkileşimleri teşvik eden, mekânsal bir organizasyon geliştirmeleridir.

ALAN VE ÖLÇEK

04

Proje, kampüs içerisinde stüdyo tarafından belirlenmiş olan ve görselde sınırları tanımlanmış parsel üzerinde tasarlanacaktır (Görsel 1). Alana dair dijital dosyalar öğrencilerle ilk hafta paylaşılacaktır. Öğrencilerden, seçilen alanın mevcut mekânsal, topografik, dolaşım ve açık alan ilişkilerini dikkate alarak tasarım kararlarını geliştirmeleri beklenmektedir. Belirlenen alan, kampüsün mevcut yaya aksları, açık alan sistemi ve çevresindeki yapılaşma ile okunmalı; tasarım önerisi bu ilişkiler ağı içinde konumlandırılmalıdır. Yapının kampüs içindeki yerleşimi, yalnızca fiziksel bir oturma kararı olarak değil, kamusal süreklilik, erişilebilirlik ve mekânsal karşılaşmalar bağlamında ele alınmalıdır. Gerçekleştirilecek olan tasarımın toplam kapalı ve yarı açık alanının 4000 – 6000 m² aralığında olması beklenmektedir. Açık alan kullanımı (avlu, teras, yarı açık mekânlar vb.) tasarımın ayrılmaz bir bileşeni olarak değerlendirilmelidir.

Görsel 1. Proje Alanı

Proje, aşağıdaki ana mekânsal zonları içermelidir. Bu mekânsal program öğrenci tasarımcılar tarafından geliştirilebilir ve yeniden yorumlanabilir. Öğrencilerden program katkısı da beklenmektedir.

A. Üretim ve Atölye Alanları

- Maker lab, dijital üretim alanları
- Fiziksel prototip ve model atölyeleri
- Medya üretim alanları (video, ses, fotoğraf, simülasyon, kolaj vb.)
- Proje/workshop stüdyoları
- .. vb.

B. Çalışma ve Müzakere Alanları

- Açık çalışma alanları
- Grup çalışma odaları
- Sunum ve tartışma mekânları
- Forum ya da amfi mekânları ya da çeşitli biçimlerde toplanma alanları
- Okuma ve sessiz çalışma alanları
- .. vb.

C. Sosyal ve Kültürel Alanlar

- Çok amaçlı salon
- Sinema / gösterim alanı
- Sergi alanları
- Öğrenci kulüp mekânları
- ... vb.

D. Dinlenme ve Günlük Yaşam Alanları

- Yeme-içme alanları (kafe, restaurant, lounge, vb.)
- Oyun ve eğlence mekânları
- Teras,açık ve yarı açık sosyal alanlar

E. Destek Alanları

- Yönetim birimleri
- Depolar
- Teknik hacimler
- Islak hacimler
- ... vb.

BEKLENEN YAKLAŞIMLAR

Projelerde aşağıdaki tasarım ilkeleri dikkate alınacaktır:

- Kampüs ile yapı arasındaki mekânsal/toplumsal ilişki
- Kamusal erişilebilirlik ve açıklık
- Esnek plan organizasyonu
- Açık–yarı açık–kapalı mekân sürekliliği
- Doğal ışık ve doğal havalandırma kullanımı
- Sosyal karşılaşma alanlarının mekânsal üretimi
- Farklılaşan kullanıcı deneyimleri

PROJE SÜRECİ

Mezuniyet projesi süreci, jüri oturumları üzerinden yapılandırılmıştır. Süreç boyunca proje gelişimi, ağırlıklı olarak planlanan jüri değerlendirmeleri üzerinden takip edilecek; öğrencilere yönelik yönlendirmeler ve süreçle ilgili bilgilendirmeler bölüm tarafından ilan edilecektir. Bu yaklaşımın amacı, öğrencilerin proje kararlarını eleştirel tartışma ortamlarında geliştirmelerini ve tasarım süreçlerini kolektif değerlendirme üzerinden olgunlaştırmalarını desteklemektir

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Mezuniyet projesi kapsamında, toplam üç ara jüri ve bir final jürisi gerçekleştirilecektir. Tüm geri bildirimler ve yönlendirmeler jüri ortamında yapılacak olup, jüri oturumları sürecin temel değerlendirme ve yönlendirme mekanizmasını oluşturacaktır. Ara jüriler, öğrencilerin tasarım sürecini aşamalı olarak geliştirmelerine yönelik yönlendirici nitelik taşıırken, final jürisi ise projenin tüm ölçeklerinin ilişkiselliğinde değerlendirilmesinin yapıldığı son aşamayı oluşturmaktadır. Vize notu üç ara jürinin aritmetik ortalamasından oluşur. Final notu ise final jürisinden oluşmaktadır. Dönem Notu= Vize (%40)+Final (%60)

Not: Ara jüri ve final jürisi oturumlarına ilişkin davetli jüri üyeleri, süreç içinde bölüm tarafından ayrıca ilan edilecektir.

ÇALIŞMA TAKVİMİ

Stüdyo süreci aşağıdaki jüri aşamalarından oluşmaktadır:

Soru-cevap

28 Şubat-11 Mart tarihleri arasında e-posta yoluyla Arş. Gör. Ahmet Korkmaz'a iletilen soruların cevapları, **13 Mart Cuma** günü ilan edilecektir.

1. Ara Jüri: (5. Hafta/27 Mart 2026, Cuma)

Projenin kavramsal çerçevesinin, yerle kurduğu ilişkinin ve program kurgusunun değerlendirildiği aşamadır.

- Arazi bağlamında kampüs ile kurulan mekânsal ve toplumsal ilişkisellikler/analizler
- Doğal çevre ve toplumsal çevre verilerinin değerlendirilmesi
- Üniversite yaşamı ve sosyal öğrenme mekânlarına ilişkin ulusal ve uluslararası örnekleri ve okumaları içeren araştırma paftası (mekânsal programı oluşturan mekânların nasıl olabileceğine dair soruşturma)
- Mekânsal program
- Kampüs yaşamına yönelik gelecek öngörüsü ve kullanım senaryoları
- İlk eskizler, diyagramlar, inforgrafikler, 3 boyutlu dijital denemeler ve maket denemeleri fotoğrafları
- 1/1000 Vaziyet Planı
- 1/500 Plan Yerleşim Önerisi
- 1/1000 Maket
- Rapor (Raporda şu temalar yer almalıdır): Kampüs bağlamına ilişkin genel yaklaşım ve arazinin mekânsal potansiyelleri; üniversite kampüslerinde sosyal öğrenme, üretim ve ortak yaşam alanlarına ilişkin ulusal–uluslararası örnek incelemeleri; proje konusu ile ilişkili yapılan kuramsal okumalar ve referanslar.

Teslim edilen paftalara ait çizimler, üzerinde öğrenci isim, numara, ders kodu ve adı ile dönemin belirtildiği platform üzerinden teslim edilecektir. Raporlar, A4 çıktı alınmasının yanı sıra proje dijital dosyasına da kaydedilmelidir.

Not: İstenilenler jüri tarihinden önce güncellenebilir.

Bu ara jüri kapsamında, üç yürütücünün her biri için ayrı davetli jüri değerlendirmesi planlanmaktadır. Davetli jüri üyelerine ilişkin bilgiler süreç içinde ayrıca ilan edilecektir.

2. Ara Jüri: (9. Hafta/24 Nisan 2026, Cuma)

Mekânsal organizasyon, plan şemaları, sirkülasyon ve kütle kararlarının geliştirildiği aşamadır.

- Yapının kampüs ile kurduğu mekânsal ilişki
- Vaziyet Planı ve Siluetler (1/500)
- Eskiz strüktür maketi ya da modeli: Yapının taşıyıcı sistem yaklaşımına yönelik çalışma maketi üzerinden denemeler yapılması beklenmektedir. Maket ölçeği 1/500 ya da 1/200 (kısmi) olabilir.
- Plan, Kesit (Kesit Perspektif), Görünüş (1/200)

- Ana işlev alanlarına ilişkin mekânsal çözümler (forum alanı, atölyeler, sosyal alanlar vb.) (1/200 kısmi)
- Projeyi anlatan 3 boyutlu görseller
- 1/500 Maket

Teslim edilen paftalara ait çizimler, üzerinde öğrenci isim, numara, ders kodu ve adı ile dönemin belirtildiği platform üzerinden teslim edilecektir. Raporlar, A4 çıktı alınmasının yanı sıra proje dijital dosyasına da kaydedilmelidir.

Not: İstenilenler jüri tarihinden önce güncellenebilir.

Bu ara jüri kapsamında, üç yürütücünün her biri için ayrı davetli jüri değerlendirmesi planlanmaktadır. Davetli jüri üyelerine ilişkin bilgiler süreç içinde ayrıca ilan edilecektir.

3. Ara Jüri: (13. Hafta/22 Mayıs 2026, Cuma)

Mimari bütünlük, yapısal kurgu ve temsil niteliğinin olgunlaştırıldığı aşamadır.

- Vaziyet Planı (1/500)
- Planlar, Kesitler (Kesit Perspektifler), Görünüşler (1/200)
- Yapının strüktürel sistemi ve taşıyıcı kurgu şeması
- Modellemeler, maketler, perspektifler vb.
- 1/500 Maket

Teslim edilen paftalara ait çizimler, üzerinde öğrenci isim, numara, ders kodu ve adı ile dönemin belirtildiği platform üzerinden teslim edilecektir. Raporlar, A4 çıktı alınmasının yanı sıra proje dijital dosyasına da kaydedilmelidir.

Not: İstenilenler jüri tarihinden önce güncellenebilir.

Bu ara jüri kapsamında, üç yürütücünün her biri için ayrı davetli jüri değerlendirmesi planlanmaktadır. Davetli jüri üyelerine ilişkin bilgiler süreç içinde ayrıca ilan edilecektir.

Final Jürisi (16. Hafta)

Projenin tüm bileşenleriyle birlikte sunulduğu ve nihai değerlendirmenin yapıldığı aşamadır.

- Analizler, mekânsal program ve konsept anlatımı
- Vaziyet Planı (1/500) (ulaşım, yakın çevre ilişkileri ve silüetler)
- Kat Planları (1/200)
- Kesitler (Kesit Perspektifler) (1/200)
- Görünüşler (1/200)
- Taşıyıcı Sistem Planı (1/200 – kısmi)
- Sistem Detayları: Plan, Kesit ve Görünüş (1/50) ve üç boyut
- Maket (1/500) ve gerekli görülen alanlara ilişkin kısmi maket (1/200)

- Mimari Açıklama Raporu (A4 boyutunda hazırlanacaktır. Rapor, ihtiyaç programının ve verilen parsel verilerinin tasarıma nasıl aktarıldığı, mekânsal organizasyon kararlarının gerekçeleri ve tasarımın kavramsal yaklaşımı grafik, şema ve çizimlerle desteklenerek açıklanmalıdır.)
- Proje Portfolyosu ve Dijital Teslim (A3 boyutunda)

Not: İstenilenler jüri tarihinden önce güncellenebilir.

Not: Her jüri aşamasına ilişkin teslim içerikleri ve sunum formatı süreç içinde ayrıca ilan edilecektir.

Mimari projeler jüri tarafından aşağıda sıralanan genel ölçütlere göre değerlendirilecektir:

	Kavramsal yaklaşım + yerleşim kararları+ özgünlük	Plan + kesit +görünüşler	Üç boyutlu ifadeler (model, maket, vb.)	Detaylar (taşıyıcı sistem kararları, sistem detayı malzeme, vb.)	Pafta tasarımı
1. Jüri	%50	%35	%10	-	%5
2. Jüri	%35	%40	%15	%5	%5
3. Jüri	%30	%45	%15	%5	%5
Final Jüri	%25	%45	%15	%5	%10

* Belirtilen değerlendirme ölçütleri, bağımsız teknik kriterler olarak değil; projenin kavramsal çerçevesi, bağlamsal uyumu ve mekânsal bütünlüğü ile ilişkili olarak ele alınacaktır. Bu doğrultuda, temsil araçlarının teknik yeterliliği, tasarım kararlarının konu ile kurduğu anlamlı ilişki üzerinden değerlendirilecektir.

MİMARİ ANLATIM ESASLARI

10

Paftalar, sergileme, saklama kolaylığı ve proje bütünlüğü dikkate alınarak hazırlanacaktır. Vaziyet planları, kat planları ve maketler grafik olarak mümkün olduğunca aynı bakış doğrultusunda düzenlenecek; sunum dili ve temsil araçlarında bütünlük sağlanacaktır.